

Arnhem, 9 juni 2024

Lief Europa,

Na de droge zomers zorgde het natte voorjaar voor een explosie van klaprozen, een bloem net zo taai als teer; blaadjes van drie cellagen dun en zaden die na meer dan honderd jaar nog kunnen kiemen. Vooral op verstoorde grond, waar is gegraven, gebouwd, of oorlog heeft gewoed. De klaproos is de eerste bloem die in de loopgraven naar boven komt.

Taai en teer.

De gemeente Arnhem doet mee met 'maai-mei-niet': plantsoenen, groenstroken en bermen werden afgelopen maand niet met groenonderhoud verstoord. Klaproos, gras en wilde bloem schoot onbelemmerd op.

Ik hou van die overdaad die over de randen van ons aangeharkt land kruipt, het bewijs dat wanneer de mens verdwijnt, de herinnering aan ons binnen de kortste keren is overwoekerd.

Onze aanwezigheid vereist een onophoudelijke inzet om onze omgeving, letterlijk, binnen de perken te houden.

Maar juni is de wreedste maand en deze eventjes welig woekerende wereld wordt weer gekortwiekt; in slagorde rukken de maaimachines op over het vrije groen.

Ik weet het, gevoel voor drama kan mij niet worden ontzegd.

Maar het gras geeft zich niet zomaar gewonnen, in de bloei van hun leven geven de halmen voor hun dood nog een stoot pollen af – in deze wederzijds verzekerde vernietiging vallen ze mijn slijmvliezen en holtes binnen, knijpen me de keel dicht.

De tere sprietten verdedigen zich taai.

Wachtend op de uitslagen van Europese verkiezingen overal, mijmer ik over het bloeiende gras en de klaprozen, vraag ik me af of onze democratie taai is, of teer.

Ook moest ik denken aan de Oekraïense oma, die een Russische soldaat zonnebloempitten aanbood, want dan zouden er bloemen op zijn graf groeien en hij, als menselijke mest, nog enig nut hebben.

Ergens zitten er lessen verscholen in dit alles, misschien dat na de strijd de bloemen volgen, of misschien geen lessen maar een troost: dat, als wij verdwijnen, het groen de herinnering aan ons binnen een seizoen zal overwoekeren.

Het zal nog moeten blijken hoe taai we zijn. Hoe teer.